

Efter at Forslag til Normalstudieplaner for Fabrikingeniør-, Maskiningeniør-, Bygningsingeniør- og Elektroingeniørstudiet havde været underkastet 2 Behandlinger i Lærerraadet i Henhold til § 5, Stk. 3 i kgl. Anordning af 8. Februar 1933 vedtoges disse Studieplaner i et den 23. Marts 1939 afholdt Lærerraadsmøde. Studieplanerne vil blive optaget i et Program for Højskolen, der vil blive udgivet i Finansaaret 1940—41.

I det nævnte Lærerraadsmøde den 23. Marts 1939 blev der tillige vedtaget en Indstilling om visse Ændringer i den ministerielle Bekendtgørelse af 14. November 1936 vedrørende Eksamensordningen. Med Hensyn til disse Ændringer og Ministeriets Stilling til Lærerraadets og Højskolens Indstilling vil der blive givet nærmere Meddelelse i Aarbogen for 1939—40.

III. Højskolens Personaleforhold.

I. Oversigt over Afgang og Ansættelser i Aaret 1938—39.

Ved kgl. Resolution af 14. Februar 1939 blev der efter derom indgiven Ansøgning meddelt Professor, Dr. Sven Werner Afsked i Naade fra det ham betroede Embede som Professor i Fysik ved Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske Højskole fra 1. Februar 1939 at regne. — Professor Werner, der fra 1. Februar 1938 blev ansat som Professor i Fysik ved Aarhus Universitet, havde i et Aar været udenfor Nummer i sin Embedsstilling ved Højskolen.

Den 20. Februar 1939 afgik Professor i Vandbygning Jon Munch-Petersen ved Døden. Professor Munch-Petersen havde siden 1911 virket som Lærer ved Højskolen, først som Docent og fra 1. September 1919 som Professor i Vandbygning.

Paa Finansloven for 1939—40 bevilgedes der 1800 Kr. til et Lektorat i Forbrændingsmotorer og Luftkompressorer. Under 27. Maj 1939 beskikkedes Civilingeniør V. Kjær som Lektor i det nævnte Fag fra 1. April 1939 at regne for et Tidsrum af 2 Aar. Se nedenfor under Afsnit a.

Paa Normeringsloven for 1939—40 oprettedes der et Professorat i Svagstrømselektroteknik, og ved kgl. Resolution af 30. Juni 1939 udnævntes Afdelingschef ved Geodætisk Institut J. C. F. Rybner til Professor i det nævnte Fag fra 1. August 1939 at regne. Se nedenfor under Afsnit b.

Ved kgl. Resolution af 7. August 1939 udnævntes Dr. phil., Civilingeniør Torkild Bjerger til det ved Professor Werners Afgang ledigt blevne Professorat i Fysik fra 1. August 1939 at regne. Se nedenfor under Afsnit c.

a. Besættelse af Lektoratet i Forbrændingsmotorer og Luftkompressorer.

Under 31. Marts 1939 tilskrev Højskolen Ministeriet saaledes:

»Paa Finansloven for 1939—40 er der bevilget et Honorar paa 1800 Kr. til en Lektor i Forbrændingsmotorer og Luftkompressorer.

Efter at Sagen har været behandlet i Fagraadet for den maskintekniske Ingeniørvidenskab, og efter at Lærerraadet har tiltraadt en Indstilling fra Fagraadet om, at Stillingen besættes med Civilingeniør V. Kjær for et Tidsrum af 2 Aar, tillader undertegnede Rektor, der kan tiltræde Lærerraadets Indstilling, at indstille til Ministeriet, at Civilingeniør Viggo Kjær, der er født 4. April 1899, beskikkes som Lektor ved Undervisningen i Forbrændingsmotorer og Luftkompressorer.

Stillingen foreslaas kun besat for et Tidsrum af 2 Aar, idet der ved Afgang i et af Professoraterne i Maskinlære — Professor H. Baches Lærerstol — samt ved en forventet Oprettelse af et nyt Professorat i Maskinlære vil ske en Omlægning af Undervisningen i Maskinlære, der gør det ønskeligt, at man i enhver Henseende — ogsaa om Lektoratets Opretholdelse — staar frit om to Aar.

Ingeniør Kjær er tillige Assistent ved Konstruktionsstuen i Maskinlære, og man tillader sig senere at fremkomme med Forslag om en Deling af Assistentstillingen, idet Ingeniør Kjær efter at være blevet Lektor bør aflastes for noget af Assistentarbejdet, hvilket vil medføre, at han skal give Afkald paa noget af Assistenthonoraret, og under 27. Maj 1939 forelaa Ministeriets Udnævnelse af Civilingeniør Kjær som Lektor for et Tidsrum af 2 Aar fra 1. April 1939 at regne.

b. Besættelse af Professoratet i Svagstrøms-elektroteknik.

Til det paa Normeringsloven for 1939—40 oprettede Professorat i Svagstrømselektroteknik indkom der een Ansøgning, nemlig fra Chefen for Geodætisk Instituts tekniske Afdeling, Civilingeniør Jørgen Rybner. I et den 23. Marts 1939 afholdt Lærerraadsmøde vedtog Lærerraadet at nedsætte et Bedømmelsesudvalg bestaaende af Professorerne A. K. Aubeck, Robert Henriksen, Absalon Larsen og P. O. Pedersen. Dette Udvalg udtalte om Ansøgeren til Embedet følgende:

»Til det paa Normeringsloven for 1939—40 oprettede Professorat i Svagstrømselektroteknik er der kommet een Ansøgning, nemlig fra Afdelingschef ved Geodætisk Institut, Civilingeniør Jørgen Rybner.

I et den 23. Marts 1939 afholdt Lærerraadsmøde vedtog Lærerraadet til Bedømmelse af Ansøgernes Kvalifikationer at nedsætte et særligt Udvalg bestaaende af Professor A. K. Aubeck, Professor Robert Henriksen, Professor Absalon Larsen og Professor, Dr. P. O. Pedersen.

Civilingeniør Rybner tog i 1928 sin Afgangseksamen som polyteknisk Kandidat som Elektroingeniør med Svagstrømselektroteknik som Speciale. Efter i 1½ Aar at have været Professor P. O. Pedersens Privatassistent var han paa en etaarig Studierejse i U. S. A. I 1930 blev Ingeniør Rybner udnævnt til sin nuværende Stilling som Afdelingschef ved Geodætisk Institut. Foruden dette Embede varetager han Undervisningen i Svagstrømselektroteknik ved Hærens Officersskole for Specialklassens Ingeniørkursus. Der har ikke, før Ingeniør Rybner i 1933 blev knyttet til denne Skole, været nogen Undervisning i Svagstrømselektroteknik, og den nævnte Undervisning er derfor fra Grunden af organiseret af Ansøgeren. — Det er Udvalget bekendt, at Ingeniør Rybner i begge de to anførte Stillinger udfører et særdeles dygtigt og meget paaskønnet Arbejde.

Med Hensyn til Ingeniør Rybners Produktion skal man nævne, at han har skrevet følgende Afhandlinger og Bøger:

- »Flugtlinietavler til Brug ved Overgang mellem retvinklede og polære Koordinater og til Fremstilling af komplekse hyperbolske Funktioner«, Ingeniøren 25. Oktober 1925. Oversat i General Electric Review, Marts 1930.
- »Note sur les experiences relatives aux proprietes dielectriques des gaz ionises des MM Gutton et Clement«, L'Onde Electrique, Oktober 1928.
- »Nomografiske Metoder til Bestemmelse af Skudkorrektioner«, Dansk Artilleri Tidsskrift, Juli 1930.
- »Untersuchungen über die Reaktionszeit von Relais«, Verhandlungen der 5. Tagung der Baltischen Geodätischen Kommission 1930, Helsinki 1931.
- »Investigations on the Theory of the Galitzin Seismograph, A Preliminary Account«, Gerlands Beitrage zur Geophysik, Bd. 31, Side 259, 1931.
- »Bidrag til Teorien for Torsionssvingninger i Motorakslar«, Ingeniøren 25. November 1933.
- »Lærebog i Telegrafteknik for Specialklassens Ingeniørkursus ved Hærens Officersskole«, 1934.
- »Lærebog i Telefontechnik for Specialklassens Ingeniørkursus ved Hærens Officersskole«, 1935.
- »Untersuchungen über die Reaktionszeit von Undulatoren und von einem Radioempfänger«, Verhandlungen der 8. Tagung der Baltischen Geodätischen Kommission 1935, Helsinki 1936.
- »The Determination of the Instrumental Constants of the Galitzin Seismograph in Presence of Reaction«, Gerlands Beitrage zur Geophysik, Bd. 51, Side 375, 1937.
- »Lærebog i Radioteknik for Specialklassens Ingeniørkursus ved Hærens Officersskole«, 1939.

Gennem sin Produktion har Ingeniør Rybner dokumenteret en overordentlig Indsigt i det teoretiske Grundlag for Svagstrømselektroteknikken, og de af Ingeniør Rybner udgivne Lærebøger giver tillige Udtryk for særdeles gode pædagogiske Evner. Udvalget maa derfor anse Ingeniør Rybner for i enhver Henseende at være kvalificeret til at beklæde det omhandlede Professorat.

Man skal derfor foreslaa Lærerraadet, at Afdelingschef, Civilingeniør Jørgen Rybner indstilles til at beklæde det ved Højskolen oprettede Professorat i Svagstrømselektroteknik.

Denne Indstilling blev tiltraadt af Lærerraadet i et den 11. Maj 1939 afholdt Møde, og under 15. Maj s. A. indstillede Højskolen, at Professoratet blev besat med Afdelingschef, Civilingeniør Rybner, der ved kgl. Resolution af 30. Juni blev udnævnt til Professor i Svagstrømselektroteknik fra 1. August 1939 at regne.

c. Besættelse af Professoratet i Fysik.

Efter at det ved Professor, Dr. Sv. Werners Afgang ledigt blevne Professorat ved Ministeriets Foranstaltning havde været opslaaet ledigt, og efter at Ministeriet havde udbedt sig Højskolens Udtalelser angaaende de til Embedet indkomne 5 Ansøgninger, nemlig fra Dr. phil. T. Bjerger, Dr. phil. J. C. Jacobsen, Dr. phil. Ebbe K. Rasmussen, Dr. phil. R. E. H. Rasmussen og Dr. phil. V. Thorsen, nedsatte Lærerraadet et Udvalg til Bedømmelse af Ansøgernes Kvalifikationer. Udvalget bestod af Professorerne ved Københavns Universitet, Dr. J. A. Christiansen, Dr. H. M. Hansen og Dr. Martin Knudsen og Professor ved Aarhus Universitet, Dr. Sven Werner samt følgende Professorer ved Højskolen: H. Bache, P. M. Frandsen, Dr. Jul. Hartmann, E. S. Johansen, Absalon Larsen og Dr. P. O. Pedersen med sidstnævnte som Formand.

Efter at have gjort sig bekendt med Ansøgernes Kvalifikationer og drøftet disse udtalte Udvalget følgende:

»Man anser alle 5 Ansøgere for kvalificerede til at beklæde et Professorat i Fysik ved en videnskabelig Højskole om end ikke alle i lige Grad. Under Udvalgets Forhandlinger har enkelte af Medlemmerne under Hensyn til den fra alle Sider anerkendte høje videnskabelige Standard, som Dr. Jacobsen repræsenterer, udtalt sig for, at Professoratet blev besat med denne Ansøger, medens fra anden Side baade Dr. Ebbe Rasmussen og Dr. R. E. H. Rasmussen er blevet fremhævet som hver for sig den mest kvalificerede. Da et Flertal indenfor Udvalget imidlertid har ment at maatte indstille Dr. Bjerger som den til det ledige Professorat bedst egnede, og da de af Udvalgets Medlemmer, der vilde have foretrukket, at Professoratet var blevet besat med enten Dr. Jacobsen, Dr. Ebbe Rasmussen eller Dr. R. E.

H. Rasmussen, ikke har ment overfor dette Flertal, der udelukkende bestaar af Professorer ved Danmarks tekniske Højskole, at burde fremkomme med Mindretalsindstillinger, er Udvalget enig om at afgive følgende Udtalelse:

»Af de 5 Ansøgere har Dr. J. C. Jacobsen, der er den ældste af Ansøgerne, den største og mest lodige videnskabelige Produktion, og havde det ledige Professorat drejet sig om et Forskningsprofessorat med Undervisning af et mere begrænset Antal studerende, vilde Udvalget anse denne Ansøger for den bedst kvalificerede til et saadant Professorat.

Udvalget ønsker ogsaa at fremhæve Dr. Ebbe Rasmussens lange Række af udmærkede spektroskopiske Arbejder, ligesom man med Hensyn til Dr. phil. R. E. H. Rasmussen, der paa tilfredsstillende Maade har varetaget Undervisningen i Fysik, medens det omhandlede Professorat har været vakant, skal bemærke, at hans videnskabelige Arbejder har godtgjort hans betydelige Evner som Eksperimentalfysiker.

Hvad angaar Dr. Thorsens videnskabelige Produktion, mener man navnlig at burde fremhæve hans spektral-analytiske Arbejder.

Dr. phil. Bjerger, der er den yngste af Ansøgerne, tog i 1926 den polytekniske Kandidatsamen som Fabrikingeniør, og medens han gjorde Tjeneste som videnskabelig Assistent ved Højskolens fysiske Laboratorium I, tog han Magisterkonferens i Fysik. Under sin Assistenttid ved Højskolen har han i over et Aar været paa Studieophold i Rutherford's Laboratorium i Cambridge. Siden 1. Januar 1937 har han været knyttet til Universitetets Institut for teoretisk Fysik som honorarlønnet videnskabelig Assistent. I den forholdsvis begrænsede Tid, der har været levnet Dr. Bjerger til videnskabelig Produktion, har han foruden sin Doktorafhandling skrevet en Række fysiske Arbejder, hvoraf nogle er udført i Samarbejde med andre Videnskabsmænd. Efter Udvalgets Mening vidner disse Arbejder ikke alene om en stor videnskabelig Arbejdsevne, men ogsaa om at Dr. Bjerger er en fortræffelig Eksperimentalfysiker. Afgørende for Flertallets Indstilling af Dr. Bjerger har det imidlertid været, at man anser ham for den af Ansøgerne, der vil være bedst egnet til den krævende Opgave at gennemføre Undervisningen af det meget store Antal polytekniske Eksaminander i et for Teknikken saa grundlæggende Fag.

Man skal derfor foreslaa Lærerraadet, at Dr. phil. T. Bjerger indstilles til at beklæde det ved Højskolen ledige Professorat i Fysik.«

Denne Indstilling blev tiltraadt af Lærerraadet i et den 11. Maj 1939 afholdt Møde, og under 15. Maj s. A. indstillede Højskolen, at det ledige Professorat blev besat med Dr. Bjerger, der ved kgl. Resolution af 7. August 1939 udnævntes til Professor i Fysik fra 1. August 1939 at regne.